

УДК 711.553.9:725.398(043.2)

КОМПОЗИЦІЙНІ ТА АРХІТЕКТУРНО-ХУДОЖНІ АСПЕКТИ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА АЕРОПОРТІВ

Максим Данилюк

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Галина Агєєва, к. т. н., с. н. с.

Ключові слова: аеропорт, аеровокзальний комплекс, комплексний аналіз

Аеропорти є своєрідними «воротами» міст, регіонів, країн. На них покладаються функції створення позитивних вражень та надання послуг гостинності. Значну роль у цьому грають не тільки рівень обслуговування та комфорту перебування в аеропорту, але й образи будівель та споруд, їх масштабність, функціональність та роль у просторовій організації аеропорта та приаеродромної території.

Мета дослідження – вивчення та узагальнення досвіду проєктування аеропортових комплексів (АВК), визначення основних підходів до організації архітектурного середовища аеропортів з урахування його значущості у створенні позитивного іміджу міста, регіону, країни.

Матеріали досліджень – проєктні рішення АВК, фото- та картографічні матеріали, містобудівна документація.

Методи досліджень – комплексний аналіз містобудівних, архітектурно-планувальних, конструктивних, художніх рішень.

Результати. Забудова території аеропортів має свої особливості, які пов'язані з технологічними процесами організації та безпеки авіаційних перевезень [1]. Технологічною домінантою забудови аеропорту є АВК, площа якого може досягати 40-50% площі аеропорту. Висотними домінантами забудови є будівлі аеродромно-диспетчерських веж (АДВ), які є складовими АВК або розташовані окремо [2]. Складовими АВК є привокзальна площа, пасажирські термінали, перон, які пов'язані між собою технологічно у одному або декількох рівнях. Це віддзеркалюється у планувальних рішеннях кожної складової та підпорядковується принципам «від окремого до загального» та навпаки. Кожна складова формується за своїми системними принципами, реалізація яких дозволяє отримати оптимальне, з точки зору, комплексного підходу рішення та передбачити можливі зміни під час модернізації або реконструкції аеропорту у майбутньому [3, 4].

Для кожного історичного етапу аеропортобудування характерні свої підходи до вибору містобудівних, архітектурних та конструктивних рішень. Архітектурно-планувальні та конструктивні рішення АВК можуть бути типовими або унікальними. Насамперед, це

пов'язано з політичними ситуаціями, соціальними запитами, економічними можливостями, станом будівельної галузі, тощо. Але це не виключає можливості створення унікальних за композиційними та архітектурно-художніми рішеннями образів АВК, формування яких може здійснюватися за двома напрямками – функціональним і концептуальним.

Важливу роль у реалізації образних рішень будівель, які мають значні за площею зальні приміщення, багаторівневі сектори, грають будівельні конструкції, матеріали, системи та технології. Земельні ресурси, функціональне зонування АВК та технологічні зв'язки між окремими зонами можуть накладати обмеження та впливати на остаточне композиційне та архітектурно-художнє вирішення об'єктів проєктування, сприяти пошуку нових підходів до планувальних рішень та образів. Останні можуть бути позичені у природи, мати характерні риси оточуючих ландшафтів (Шарм-ель-Шейх, Єгипет), елементів культурної спадщини (термінал хаджа, Джидда, Саудівська Аравія) тощо. Наприклад, динаміці планам та об'ємам АВК додають, зокрема, образи птахів, покладені в основу планування аеровокзала аеропорта Темпельгоф (Німеччина); терміналу №5 Міжнародного аеропорту імені Джона Кеннеді, тощо. Романтизм образних рішень «крилатої чайки» останнього, побудованого за проєктом арх. Е. Саарінена у 1962 році, не втрачений і після його реконструкції та переобладнання під готель на початку ХХІ ст.

Висновки. Архітектурне середовище аеропортів не є статичним, формується впродовж усього періоду експлуатації з різних за функціональним призначенням будівель та споруд, пов'язаних між собою технологічно. Організація процесу злітно-посадкових операцій повітряних суден та трасування під'їзних шляхів до аеропорту впливають на вибір ділянки для будівництва АВК та композиційні рішення його складових. Будівлі та споруди АВК є іміджевими об'єктами, які беруть участь у формуванні особистих вражень від користування послугами аеропортів, усталених образів відповідного архітектурного середовища. Тому образним вирішенням складових АВК приділяється значна увага, до їх пошуку долучаються провідні архітектори, архітектурно-дизайнерські бюро, проводяться відповідні конкурси, тощо.

Список використаних джерел:

1. Запорожець В. В., Шматко М. П. Аеропорт: організація, технологія, безпека. Київ: Дніпро, 2002. 168 с.
2. Агєєва Г. М. Об'єкти спеціального призначення – висотні акценти архітектури аеропортів. *Промислове будівництво та інженерні споруди*. 2016. №3. С.20-24.
3. Агєєва Г. М., Волкова А. В. Привокзальні площі: реорганізація планувальних рішень під час реконструкції аеропортів. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2017. Вип. 3 (19). С. 36-49.
4. Касім Мухаммед Басім. Роль пасажирських терміналів у формоутворенні майбутніх аеровокзалів. *Промислове будівництво та інженерні споруди*. 2018. № 4. С. 44-47.